

LOK 90 år

– *Stephan minns*

2024 fyller LOK 90 år och för att fira klubbens långa historia blickar vi tillbaka på minnen från förr. I den andra artikeln berättar Stephan Svensson om hur nattorienteringen utvecklats genom åren.

Nattorientering förr och nu

Natt-OL har utvecklats en hel del sedan jag började med orientering i mitten av 60-talet. Då sprang vi en del KM och träningar på sportkartan söder om Linköping. Vi var rätt många ungdomar som deltog. Till pannlamporna på den tiden hade man stora 9v batterier (6 st á 1,5 v) och brann ca 1 timma. Vissa skaffade sig andra glödlampor sk gaslampor vilka gav ett starkare sken men var dyra. Jag hade inte råd med en sådan utan hade en lampa med liten reflektor och 2 st 1,5 v batterier. Glödlampan, med betoning på glöd, var av samma sort som man hade i cykellysen. När jag fyllde 14 år fick jag en modern pannlampa enligt ovan.

Jag sprang min första nattävling 1967. OK Denseln hade en nattävling varje år som hette Blacka-natta. Klassen jag fick springa hette par pojkar, man fick inte springa ensam innan junioråldern, HD17. Banan var 4,9 km och kartan var en grovt ritad i skala 1:25 000. Kontrollerna var utmärkta med stora röd-vita tygskärmar (större än nu) och fotogenlyktor med glaset rödmålat. Jag minns att vi hade en liten höjd som kontroll och den låg inne i en grantätning. Vi hade problem att hitta kontrollen men efter ett tag kändes lukten från fotogenlampan som osade. Ganska snart ersattes kontrollerna av en liten glödlampa med rött sken.

Laddbara batterier

I början av 70-talet kom det pannlampor med laddbara batterier som lyste både längre tid och med starkare sken, de hade även 2 lägen 10 w och 20 w. När jag kom upp i junioråldern var vi ett par ungdomar som hade framgångar på nattävlingar. För min del som var bättre orienterare än löpare passade det bra. Vi kände oss lite begränsade då vi hade sämre lampor än de flesta av konkurrenterna. Jag vill minnas att det var våren 1973 som vi då la ett förslag till styrelsen att köpa in nya laddbara lampor till kommande Tiomila. Det köptes in 6 st lampor där vi som ofta sprang natt, 3 st, fick betala halva priset under förutsättning att vi lånade ut dessa till Tiomila. Det var ju inget problem då vi ändå skulle springa nattsträckor. Även dessa lampor hade begränsningar och lyste max 90 min. 1980 fick jag hoppa in och springa långa natten, 15,4 km, på Tiomila pga sjukdom och för att klara detta hade jag dubbla batterier ett på magen och ett på bröstet detta för att fördela vikten.

Vid den här tiden arrangerades några tävlingar, bl a natt-DM med alldeles för svåra banor vilket ledde till deltagarantalet sjönk avsevärt. Nattorientering skall handla mycket om vägval inte svåra kontroller och dåtidens kartor i skala 1:25 000 hade varierande kvalitet. Natt-DM 1973 i Ödeshög bröt mer än 50% av de startande.

Natt-DM 1974 var jag senior och hade till första kontrollen en kompassträcka på nära 800 m i detaljfattig terräng utan uppfång. Införandet av reflexer i stället för de röda glödlamporna gjorde det lättare att se kontrollerna och var säkrare. Det hände ibland att glödlamporna slocknat. I början av 80-talet började banorna bli bättre och deltagarantalet ökade. För att få mer träning infördes inför Smålandskaveln Natt-cup med gemensam start.

LED-lampans intåg

Nu är det LED-lampor som gäller vilket gjort att man ser längre och därmed har banorna nu blivit svårare, nästan som dagbanor. Inför natt-SM som TGOK arrangerade lämnade de in en motion till SOFT att slopa reflexer och i stället ha OL-skärmar. Motionen avslog vilket jag tycker var synd. Nu kan man i flera situationer se reflexerna på längre håll än OL-skärmen på dagen.

Stephan Svensson